

H6A SUKULUETTELOON EVANKELIUMI (1. Moos. 5)

(päivitelty 14.1.2024)

H6 HEPREA JEESUS-KIELI <https://gen.fi/h6.html>

H6A YLEISTÄ <https://gen.fi/h6a.html>

H6A Sukuluettelon evankeliumi (1. Moos. 5)

<https://gen.fi/h6a-sukuluettelon-evankeliumi.html>

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

- 0. Tallenteet ja dokumentteja
- 1. Sukuluettelot kätkevät mehevän evankeliumin
- 2. Aadamista Nooan
 - 2.1 Aadam: ihminen
 - 2.2 Set: asetettu
 - 2.3 Enos: heikkous, sairaus, kuolevaisuus
 - 2.4 Kenan: itkuvirren veisaaja
 - 2.5 Mahalalel: Jumalan ylistys
 - 2.6 Jered: alas laskeutuminen
 - 2.7 Henok: opastaja, opettaja
 - 2.8 Metuselah: hänen kuolemansa lähettää
 - 2.9 Lemek: köyhälle
 - 2.10 Nooa: lohdutus, lepo

0. TALLENTEET JA DOKUMENTTEJA

Heprean helmi 8, Sukuluettelon evankeliumi 1/6, 3.9.2023 (0.26)

Tallenne <https://gen.adobeconnect.com/pd2jh1lxf8fx/>

Youtube https://youtu.be/4rri_irL_7U

H6A Sukuluettelon evankeliumi (1. Moos. 5)

<https://gen.fi/h6a-sukuluettelon-evankeliumi.html>

Heprean helmi 9, Sukuluettelon evankeliumi 2/6, 10.9.2023 (0.21)

Tallenne <https://gen.adobeconnect.com/podbkiiimrj1/> (Chrome- ja Edge)

Youtube <https://youtu.be/xnlLkn64Bv8&t=40s>

H6A Sukuluettelon evankeliumi (1. Moos. 5)

<https://gen.fi/h6a-sukuluettelon-evankeliumi.html>

Heprean helmi 10, Sukuluettelon evankeliumi 3/6, 24.9.2023 (0.22)

Tallenne <https://gen.adobeconnect.com/pqtkblt10ppe/>

Youtube <https://youtu.be/izAX-q8gNIA>

H6A Sukuluettelon evankeliumi (1. Moos. 5)

<https://gen.fi/h6a-sukuluettelon-evankeliumi.html>

Heprean helmi 12, Sukuluettelon evankeliumi 4/6, 7.1.2024 (0.19)

Tallenne <https://gen.adobeconnect.com/pzfvxs9sbdg1/>

Youtube <https://youtu.be/mYeubeiVfoY>

H6A Sukuluettelon evankeliumi (1. Moos. 5)

<https://gen.fi/h6a-sukuluettelon-evankeliumi.html>

Heprean helmi 13, Sukuluettelon evankeliumi 5/6, 7.1.2024 (0.28)

Tallenne <https://gen.adobeconnect.com/pa240splnw8r/>

Youtube https://youtu.be/_uQfiDnR-fY

H6A Sukuluettelon evankeliumi (1. Moos. 5)

<https://gen.fi/h6a-sukuluettelon-evankeliumi.html>

Heprean helmi 14, Sukuluettelon evankeliumi 6/6, 14.1.2024 (0.19)

Verkkoluokkatalenne <https://gen.adobeconnect.com/p7r1w9uu4en8/>

Youtube https://youtu.be/Z_NMq38ucTY

H6A Sukuluettelon evankeliumi (1. Moos. 5)

<https://gen.fi/h6a-sukuluettelon-evankeliumi.html>

H Heprea, sivukartta

<https://gen.fi/h-sivukartta.html>

Abarim (raamatullisten nimien merkitys)

<https://www.abarim-publications.com/>

Iso Raamatun tietosanakirja. Vol. 1–3. Raamatun tietokirja 1972–1975 (IRTI)

Liljeqvist, Matti: Uuden testamentin sanakirja kreikka–suomi.

Finn Lectura 2007 (MLK)

Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin hepreakin ja aramean sanakirja.

Finn Lectura 2010 (MLH)

Luukkala, Pekka: Kirjoitukset todistavat minusta. Aarteita vanhoissa juutalaisissa lähteissä. 2. tarkistettu painos. Kirjakustannus Laupias Leijona 2020

(www.luominen.fi)

1. SUKULUETTELOT KÄTKEVÄT MEHEVÄN EVANKELIUMIN

Moni raamatunlukija saattaa ohittaa hyvin nopeasti, joskus jopa yli hypäten Raamatun suku- ja muut nimiluettelot. Ne saattavat tuntua kuivilta ja kaavamaisilta: erikoisia ja vaikeasti äännettäviä nimiä sekä mahdollisesti vuosilukuja ja muita numeroita joskus sivukaupalla.

Mutta tutkittaessa tarkemmin näitäkin Jumalan sanan kohtia huomataan, että Pyhä Henki on ohjannut tarkasti joka ainoan Raamatun sanan ja kirjaimen. Ja ennen kaikkea: Pyhä Henki on kirjoittanut kaiken saarnaamaan Jeesusta Kristusta.

31 mutta nämä ovat kirjoitetut, että te uskoisitte, että Jeesus on Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä uskon kautta olisi elämä hänen nimessään. (Joh20_31)

Tämä koskee kaikkia Pyhän Raamatun kirjoituksia. Ne on kirjoitettu Jeesusta varten, joka on itse Jumalan Sana (Joh. 1). "Jeesusta varten" tarkoittaa kahta asiaa:

- 1. että Jumalan Poika, Iankaikkinen Viisaus, ihmiseksi synnyttyään löytäisi Raamattua (VT) lukiessaan itsensä ja identiteettinsä – että hän saisi tietää ja oppia tuntemaan, kuka hän on, mistä hän on tullut, miksi hän on tänne tullut ja mikä on hänen tehtävänsä eli mitä hänen tulee täällä maailmassa tehdä
 - sama Raamattuun sidottu identiteetti kuuluu jokaiselle Kristuksesta uudestisyntyneelle eli pyhää kastettaan todeksi elävälle kristitylle: jos joku ei ole vielä löytänyt itseään Raamatun lehdistä jo paratiisissa syntiinlangenneena mutta ennen kaikkea armon ja anteeksiantamuksen saaneena pelastettuna Jumalan lapsena, niin silloin hän ei ole vielä päässyt siihen, mihin Jumala jokaisen omaksi kuvaksi luomansa ihmisen haluaa viedä
- 2. että ihminen Raamattua lukiessaan ja kuullessaan näkisi ja uskoisi Pyhän Hengen valaisemana syntien sovittajan, kuoleman voittajan ja iankaikkisen elämän lahjoittajan eli Herran Jeesuksen Kristuksen

Olen kuullut kerrottavan eräästä Amerikassa eläneestä juutalaisesta, joka oli tullut Jeesuksen uskoon luettuaan Raamatun ensimmäisen sukuluettelon Aadamista Nooan (1Moos05). Pyhän Hengen vaikuttama uskoontulo on täysin mahdollista tämänkin Jumalan sanan kohdalla – jos osaa Raamatun hepreaa ja kykenee siten ymmärtämään kymmenen ensimmäisen esi-isän hepreankieliset nimet: niistä muodostuu pelastava evankeliumi Jeesuksesta.

Eikä ainoastaan ensimmäiset kymmenen esi-isää vaan lopulta kaikki Raamatussa luetellut rakkaan Vapahtajamme esivanhemmat ja muut nimetyt henkilöt saarnaavat myös nimillään Kirjoitusten keskusta ja tähtäyspistettä, rakasta Jeesustamme. Kaikki, mitä Raamattuun on kirjoitettu – myös sukuluettelot – on syvimmältään siellä siksi, että oppisimme tuntemaan niidenkin kautta Kristuksen syntiemme pois ottajana ja taivaan avaajana.

2. AADAMISTA NOOAN

2.1 AADAM: IHMINEN

אדם אדם

adam mask. & Aadam henk. mask. "vereen tai veriseksi tehtävä"
[kaataal-nom.: se, mikä tehdään; tehtävä asia]

- 1. ihminen (1Moos01_26)

- 2. Aadam (1Moos03_21 [?], 1Moos04_25)

Ensimmäisen ihmisen nimi "Aadam" tarkoittaa myös yleisnimenä ihmistä eli ihmisolentoa.

Aadam-nimen juurikirjaimet (alef–dalet–mem) tarkoittavat punaista (adom), joka liittyy saumattomasti heprean dam- eli veri-sanaan. Aadam-ihminen tarkoittaa sananmukaisesti "vereen tai veriseksi tehtävä" tai "verenvärinen, verinen".

Aadam-nimellä on yhteys myös maaperä- eli adama-sanaan. Ihminen "adam" on luotu adama-maasta eli maan mullasta. Uusi eli toinen tai viimeinen Aadam värjäytyi Golgatan ristillä punaiseksi omasta viattomasta dam-verestään, jonka hän vuodatti aina maahan asti sovittaakseen meidän ja koko maailman synnin.

אָדָם אָדָם
דָם דָם
אָדָמָה אָדָמָה

On myös huomattava, että jo ennen Aadamia on sukuluettelossa yksi nimi: Jumala (kreik. ὁ Θεός ho Theos).

38 tämä Enoksen, tämä Setin, tämä Aadamin, tämä Jumalan.
(Luuk03_38)

Sukuluettelon alkukin saarnaa lihaan eli vereen tullutta Kristusta:

"Jumala, ihminen (Aadam)" eli "Jumalihminen",
so. "Jumala, joka tulee veriseksi ihmiseksi"!

Tässä on läsnä luodun maailman suurin ihme ja salaisuus: kaikkivaltias ja ääretön Luoja tulee lihaan ja ottaa halvan punaiseen vereen värjäytyvän orjan muodon.

2.2 SET: ASETETTU

שֵׁת שֵׁת

Shet henk. mask. Set (VT 1933 Seet), "asetettu"

Ensimmäinen maailmaan syntynyt lapsi eli Kain surmasi nuoremman veljensä Abelin. Jumala ajoi rangaistukseksi Kainin maanpakoon. Aadam ja Eeva saivat tilalle kolmannen pojan, Setin.

Setistä tiedämme seuraavaa: Hän syntyi isänsä Aadamin ja äitinsä Eevan ollessa 130-vuotiaita (luomisesta laskettuna). Setille syntyi myös muita veljiä ja sisaria, lukumäärää ja nimiä emme tiedä. Set sai itse 105-vuotiaana Enosin ja sen jälkeen muita lapsia. 800-vuotiaana poikasena Set jäi orvoksi isästään Aadamista. Set kuoli itse 912-vuotiaana eli 1042 vuotta maailman luomisen jälkeen. Hänen lapsensa Enos jäi silloin 807-vuotiaana orpopojaksi.

Setin syntymä on kerrottu Raamatussa näin:

25 Aadam yhtyi taas vaimoonsa, ja tämä synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Set, sanoen: "Jumala on suonut minulle toisen pojan Abelin sijaan, koska Kain hänet surmasi." (1Moos04_25)

Heprean kielessä sanotaan: "Aadam tunki (jada jod–dalet–ain) taas vaimonsa, ja tämä synnytti pojan." Aviomiehen ja -vaimon sukupuoliyhteys on esikuva Kristus-sulhasen ja seurakuntamorsiamen yhdeksi lihaksi tulemisesta. Me tulemme yhdeksi ruumiiksi ja lihaksi Herramme kanssa sanan kautta Pyhän Hengen voimasta. Erityisesti tämä tulee esiin myös materian kautta kasteessa ja ehtoollisessa. Sukupuoliyhteys eli yhdeksi lihaksi tuleminen on Jumalan maailmassa esikuva kaikkein syvimmästä tuntemisesta, yhteydestä ja yhdeksi tulemisesta, sekä fyysisesti, psyykkisesti, hengellisesti että sakramentaalisesti.

יָדָע יָדָע

jada "tietää, tuntee, osata, tuntee syvästi eli olla yhtä (sukupuolisesti, fyysisesti, psyykkisesti, hengellisesti, sakramentaalisesti)"

kreik. γινώσκω giinooskoo > engl. to know

Vapahtajamme sanoo:

29 Minä tunnen hänet, sillä hänestä minä olen, ja hän on minut lähettänyt. (Joh07_29)

53 "– – Sinäkö muka olet suurempi kuin isämme Abraham? Hän on kuollut, ja niin ovat kuolleet myös profeetat. Mikä sinä luulet olevasi?"

54 Jeesus vastasi: "Jos minä itse kirkastan kunniaani, se kunnia ei ole minkään arvoinen. Mutta minun kunniani kirkastaa Isä, hän, jota te sanotte omaksi Jumalaksenne.

55 Te ette ole oppineet tuntemaan häntä, mutta minä tunnen hänet. Jos sanoisin, etten tunne, olisin valehtelija niin kuin te. Mutta minä tunnen hänet ja pidän kiinni hänen sanastaan. (Joh. 8:53–55 UKR)

Paavali kirjoittaa Timoteukselle:

12 Siitä syystä minä myös näitä kärsin, enkä sitä häpeä; sillä minä tunnen hänet, johon minä uskon, ja olen varma siitä, että hän on voimallinen siihen päivään asti säilyttämään sen, mikä minulle on uskottu. (1Tim01_12)

"Tunteminen" tarkoittaa, että Paavali on pyhässä kasteessa liitetty yhdeksi lihaksi Vapahtajan kanssa, liitetty Sulhasen morsiusseurakunnan jäseneksi. Jeesus tuntee omikseen kastetut nimeltä. Hän tuntee meidät ja mielenliikkeemme paremmin ja syvemmin kuin me itse.

Apostoli Johannes kirjoittaa kirjeessään:

4 Joka sanoo: "Minä tunnen hänet", eikä pidä hänen käskyjensä, se on valehtelija, ja totuus ei ole hänessä. (1Joh02_04)

Palaamme Setin syntymästä kertovaan jakeeseen (1. Moos. 4:25). Jakeen loppuosa sanatarkasti hepreasta kääntäen:

25 – – ja antoi hänen nimekseen Set (Shet), sillä "Jumala asetti (shat) minulle toisen siemenen Abelin tilalle, sillä Kain surmasi hänet." (1Moos04_25_JMR)

Uusimpien kirkkoraamattujen (KR, UKR) käännös "suonut" on selittelevä, niin kuin on myös vanhan Biblian "antanut". Tarkka käännös on "asetti". Setin nimi on johdettu asettaa-verbistä (shit) ja tarkoittaa siten "asettaminen" tai "asetettu".

שֵׁת שֵׁת

shat "asetti"

• שֵׁת

H9 שֵׁת shit (85x) asettaa, panna, osoittaa, suunnata, tehdä joksikin (verbi)

Syvimmältään asettaa-sana saarnaa meille sitä, miten meidän syntimme on otettu meiltä pois ja asetettu sijaiseksemme tulleen uhrikaritsan päälle. Sen jälkeen, kun Mirjam ja Aaron olivat parjanneet veljeään Moosesta, Herra antoi Mirjamin sairastua spitaaliin.

11 Silloin Aaron sanoi Moosekselle: "Oi, herrani! Älä aseta (tashet) meidän päällemme syntiä, jonka olemme tyhmyydessä tehneet."
(4Moos12_11).

תַּשֵּׁת תַּשֵּׁת

tashet (älä) "asetta"

Siis sananmukaisesti: "Älä aseta meidän päällemme syntiä." Tämä on juuri meidän rukouksemme: Me olemme tyhmyydessämme tehneet syntiä. Voimme vain rukoilla armahdusta ja pyytää, että Jumala ei asettaisi syntejämme meidän päällemme vaan Sijaisemme Jeesuksen päälle. Ja totisesti tämä sana on varma ja luotettava: Kristus on asetettu syntiuhriksi meidän puolestamme.

2.3 ENOS: HEIKKOUS, SAIRAUS, KUOLEVAISUUS

אֶנוֹשׁ אֶנוֹשׁ

Enosh henk. mask. (7x, 1Moos04_26) Enos
alef–nun–vav–shin (1 + 50 + 6 + 300 = 357 = 51 x 7)

(1Moos04_26H)

וְלִישָׁת גַּם הוּא יֵלֵד בֵּן
וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ אֶנוֹשׁ
אִז הוֹסֵל לְקִרְא בְּשֵׁם-יְהוָה:

26 Myös Setille syntyi poika, ja hän antoi hänelle nimen Enos.
Siihen aikaan ruvettiin avuksi huutamaan Jahven/Herran nimeä
(tai: rukoilemaan/saarnaamaan Jahven/Herran nimessä).
(1Moos04_26)

Tähän jakeeseen 1. Moos. 4:26 päättyy ns. toinen luomiskertomus eli paratiisikertomus. Se oli alkanut jakeessa 1. Moos. 2:4b:

(1Moos02_04bH)

בְּיוֹם-עֲשׂוֹת-יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם:
4b **Siihen aikaan** kun Herra Jumala teki maan ja taivaan /
"Jahve/Herra Jumalan maan ja kaksoistaivaan tekemisen päivänä"
(1Moos02_04b_JMR)

KR:n "siihen aikaan" sekä kertomuksen avausjakeessa että sen päätösjakeessa on sovelias käännös: tässä on yksi kokonaisuus, joka kertoo siitä, millaiset olivat olosuhteet kun jumalanpalvelus alkoi. Paratiisi eli ihana puutarha tarkoittaa jumalanpalveluspaikkaa – paikkaa, missä ihminen ja Jumala kohtaavat.

Temppeli ja erityisesti sen pyhän ja kaikkeinpyhimmän erottava väliverho eli esirippu kuvasi nimenomaan paratiisia kasveineen, hedelmineen ja enkeleineen. Jeesuskin kutsuu taivasta "paratiisiksi".

43 Niin Jeesus sanoi hänelle: "Totisesti minä sanon sinulle: tänä päivänä sinä olet oleva minun kanssani paratiisissa." (Luuk23_43)

Setin pojan eli kolmannen polven patriarkan nimi oli Enos. Nimi tarkoittaa vahingonkorvausvastuussa olemista, heikkoutta ja kuolemanvakavaa sairautta. Yleisnimenä "enosh" tarkoittaa ihmistä (42x = 6 x 7).

- **אָנִישׁ** anash j. olla vahingonkorvausvastuussa:
olla heikko, sairas, kuolevainen

Miestä tarkoittava heprean ish-sana on samaa juurta.

אִישׁ אִישׁ

ish "mies, ihminen, heikko, kuolevainen"

אֲנָשִׁים אֲנָשִׁים

anashim mon. "ihmiset, miehet"

אִשָּׁה אִשָּׁה

isha "nainen, vaimo"

נָשִׁים נָשִׁים

nashim "naiset, vaimot"

Heprean "enosh" on arameaksi "enash".

A6 Bar Enash (Dan. 7:13) Ihmisen Poika
<https://gen.fi/a6-bar-enash.html>

Jeesus syntyi tähän maailmaan meidän keskellemme ollakseen "Enos" eli "heikko, sairas ja kuolevainen", jotta hän kantaisi meidän syntiinlankeemuksestamme johtuvan kirouksen ja rangaistuksen.

4 Mutta totisesti, meidän sairautemme hän kantoi, meidän kipumme hän sälytti päällensä. Me pidimme häntä rangaistuna, Jumalan lyömänä ja vaivaamana, (Jes53_04)

5 mutta hän on haavoitettu meidän rikkomustemme tähden, runneltu meidän pahojen tekojemme tähden. Rangaistus oli hänen päällensä, että meillä rauha olisi, ja hänen haavojensa kautta me olemme parannetut. (Jes53_05)

2.4 KENAN: ITKUVIRREN VEISAAJA

קִינָן קִינָן

Keinan henk. mask. (aan-nom.) (6x, 1Moos05_09) Kenan (VT 1933 Keenan)

Neljännän polven esi-isä oli nimeltään Kenan. Nimi tarkoittaa itkuvirren veisaamista tai kuolinvalituslaulun esittämistä sekä myös itkuvirren veisaajaa. Itkuvirsi tai kuolinvalituslaulu on hepreaksi "kina".

קִינָה קִינָה

kina fem. (18x, 2Sam01_17)

• קִין

H2 קִין kin (8/) valittaa omistamansa menettämistä (juuri)

H9 קִין konen (8x) polel (pi.) laulaa kuolinvalitus (verbi)

Maailman ensimmäisen lapsen nimi "Kain" liittyy myös tähän juureen. Raamatussa kerrotaan, että Kainin nimi johtuu kana-juuresta (kof–nun–he) "hankkia omakseen, ostaa, synnyttää".

קָנָה

• sisarj. קָנָה

H9 קָנָה kana (84x) ostaa, hankkia omakseen, synnyttää, saada aikaan (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-qnh.html>

Vapahtajamme kertoo omasta iankaikkisesta syntymästään Isästä juuri tällä kana-verbillä (Sananl08_22). Maailmankaikkeuden ensimmäinen synnyttäminen ilmoitetaan samalla sanalla, kuin millä Eeva synnyttää maailman ensimmäisen lapsen.

Tästä heprean kana-juuresta johtuvat myös kreikan kielen syntymistä ja synnyttämistä tarkoittavat sanat γίνομαι giinomai, γεννάω gennaoo ja γένεσις genesis (> geeni, geneettinen).

2.5 MAHALALEL: JUMALAN YLISTYS

מַהֲלַלֵּאל מֵהַלְלָאֵל

Mahalal'el (7x) henk. mask. (mem-nom.) Mahalalel

- 1. (6x, 1Moos05_12) viides polvi Aadamista: Kenanin poika, Jeredin isä
- 2. (1x, Neh11_04) Juudan heimon mies, Amarjan isoisä

Viidennen polven esi-isä oli Mahalalel. Nimi tarkoittaa "Jumalan ylistys". Nimessä on sama halal-juuri kuin halleluja-sanassa.

הַלֵּל הַלֵּל

הַקְּלוּ-יָהּ הַלְלוּ יְהוָה

הַלֵּל.

H9 הַלֵּל halal (163x) kerskata, pi. ylistää, hif. loistaa (verbi)

• sisarj. חָלַל

H9 חָלַל chalal (141x) olla lävistetty, pi. häpäistä, hif. aloittaa (verbi)

2.6 JERED: ALAS LASKEUTUMINEN

יָרַד יָרַד

Jered henk. mask. (7x) "alas laskeutuminen"

- 1. (6x, 1Moos05_15) 6. polvi Aadamista, Mahalalelin poika, Henokin isä
- 2. (1x, 1Aik04_18) Juudan sukukuntaan kuuluvan Esran poika, Gedorin isä

Kuudennen polven esi-isä oli Jered "alas laskeutuminen". Jordanin (haJarden "alas laskeutuva") nimessä on sama jarad-juuri (jod–resh–dalet).

הַיְרִידֵן הַיְרִידֵן

. 77

H9 77 jarad (379x) laskeutua, tulla alas, nousta kyydistä (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-jrd.html>

Jordan laskeutuu Kuolleeseenmereen eli Suolamereen. Jeesuksen kaste Jordanilla (Matt03_13) tarkoittaa hänen kuolemaansa ja sen jälkeistä riemullista ylösousemusta: kasteessa Herramme vihittiin sekä Golgatan teloituspöytä että pääsiäissunnuntaina alkavaa tulevan uuden maailman elämää varten.

Meidänkin uudestisyntyttävä kasteemme Jeesukseen tarkoittaa sekä kuolemaa että ylösousemusta (Room06_04). Kaste on jokapäiväistä synnin kuolettamista Jumalan sanalla ja Herramme asettamilla armovälineillä (rippi, ehtoollinen), rukouksilla, virsillä, hengellisillä lauluilla ja seurakuntayhteydellä. Jumalan sana surmaa Pyhän Hengen voimalla syntiä sekä synnyttää ja ylläpitää uutta hengellistä elämää.

Ihminen ei tule oman kilvoittelun, se on omin tahdonratkaisuin ja "uudenvuodenlupauksin", pyhemmäksi ja vähemmän syntiseksi. Ihmisen pyhittyminen eli lähemmäksi Herraa tuleminen tapahtuu alusta loppuun asti meidän ulkopuoleltamme meille lahjoitettavan Jumalan sanan ja armonvälineiden (sakramenttien) kautta. Siksi, ystävät, kiirehtikäämme sinne, missä Jumalan laki julistetaan lyhentämättömänä ja evankeliumi ehdottomana – sinne, missä armonvälineet Herran käskyn (1Kor14_37) mukaisesti hoidetaan. Sieltä löytyy lääke syntiin, sieltä saamme meitä virvoittavan hengellisen ravinnon.

2.7 HENOK: OPASTAJA, OPETTAJA

חֲנוֹךְ הַנּוֹר

Chanoch henk. mask. & paik. fem. (16x, 1Moos04_17) Henok
 (VT 1933 Hanok, UT 1938 Eenok) "opastaja, opettaja, vihitty"

- 1. (2x) Kainin vanhin poika
 (1Moos04_17, 1Moos04_18)
- 2. (7x) 7. polvi Aadamista, Jeredin poika ja Metuselahin isä
 (1Moos05_18 + j. 19, 21, 22, 23, 24, 1Aik01_03)
- 3. (2x) Abrahamin ja Keturin pojan Midianin poika
 (1Moos25_04, 1Aik01_33)
- 4. (4x) Ruubenin vanhin poika, henokilaisten kantaisä
 (1Moos46_09, 2Moos06_14, 1Aik05_03, 4Moos26_05)
- 5. (1x) Kainin rakentama ja hänen esikoisensa mukaan nimetty maailman

ensimmäinen kaupunki Nodin maassa Edenin itäpuolella
(1Moos04_17)

1. Moos. 4:17–18

17 Kain yhtyi vaimoonsa, ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti Henokin.
Kain rakensi kaupungin ja antoi sille nimen poikansa Henokin
mukaan.

18 Henokille syntyi Irad, Iradille syntyi Mehujael, Mehujaelille syntyi
Metusael, ja Metusaelille syntyi Lemek.

1. Moos. 5:18–21

18 Kun Jered oli elänyt 162 vuotta, hänelle syntyi Henok.

19 Jered eli Henokin syntymän jälkeen 800 vuotta, ja hänelle syntyi
poikia ja tyttäriä.

20 Jeredin koko elinaika oli 962 vuotta. Sitten hän kuoli.

21 Kun Henok oli elänyt 65 vuotta, hänelle syntyi Metuselah.

Henok-nimen chanach-juuri (chet–nun–kaf) tarkoittaa opastamista, opettamista
ja käyttöön vihkimistä.

• חנך

H9 חנך chanach (5x) vihkiä, opettaa virantoimitusta varten, kouluttaa (verbi)

Samaa juurta on myös temppelein vihkimisjuhla, hanukka.

חַנּוּכָּה חנוכה

chanuka fem. (8x) hanukka, temppelein vihkimisjuhla

Seitsemännen polven esi-isä Henok oli se, joka vaelsi Jumalan yhteydessä ja
jonka Jumala otti tästä maailmasta pois. Henok vahva esikuva Kristuksen
elämästä.

22 Henok vaelsi Metuselahin syntymän jälkeen Jumalan kanssa 300
vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä.

23 Henokin koko elinaika oli 365 vuotta.

24 Henok vaelsi Jumalan kanssa, eikä häntä ollut, sillä Jumala otti
hänet pois. (1. Moos. 5:22–23)

Iso Raamatun tietosanakirja. Vol. 1–3. Raamatun tietokirja 1972–1975 (IRTI)

- palstat 1068–1070
- erisnimet KR 1992:n mukaan + kirjoitusasua korjattu

Apokryfisessa Siirakin kirjassa (Sir. 44:16) kerrotaan Henokista:

"Henok oli Herralle otollinen, ja hänet otettiin pois; hän oli parannuksen esikuva tuleville polville." Sir. 49:14 sanoo: "Ei ole yhtään luotu maan päälle Henokin vertaista, sillä hänetkin otettiin maasta ylös taivaaseen." Sir. 44:16a on toisinto LXX:n kääntämästä 1. Moos. 5:24:sta: "Ja Henok oli Jumalalle otollinen, eikä häntä nähty, sillä Jumala otti hänet pois."

Henokin suuri osuus eräiden myöhäisjuutalaispiirien uskonnossa johtuu siitä vertauskuvallisuudesta ja salaperäisyydestä, mikä liittyy hänen keskeiseen asemaansa 1. Moos. 5:ssä, ja hänen persoonansa kuvauksesta siinä. Riemujuhlien kirjassa (2. vuosisadan lopulta eKr.) on tiivistelmä senaikaisesta Henokia koskevasta runsaasta perimätiedosta.

Tässä kirjoituksessa Henok ottaa vastaan ja vaalii jumalallisia salaisuuksia välittäen niitä tuleville sukupolville. Hänet Jumala tempasi pois ja korotti, ja sen jälkeen hänen asuinpaikkanaan on Eedenin maa. Jumala on asettanut hänet kirjuriksi ja todistajaksi, joka todistaa ihmisten puolesta sekä heitä ja langenneita enkeleitä vastaan. Henok esitetään taivaalliseksi ylimmäiseksi papiksi, joka suitsuttaa (taivaallisessa) pyhäkössä. Hänen ylöstempaamisensa johtuu hänen vanhurskaudestaan.

Meidän ajallemme on säilynyt kolme ns. Henokin kirjaa, ts. kirjoituksia, joissa Henok esitetään profeettana. Ensimmäinen Henokin kirja on luultavasti aluksi kirjoitettu arameaksi/hepreaksi (säilyneet katkelmat on kirjoitettu hepreaksi), ja se on säilynyt etiopialaisena käännöksenä. Siihen sisältyy useita osia, jotka on luultavasti kirjoitettu eri aikoina, vanhimmat ennen makkabilaisten esiintymistä, ennen vuotta 168 eKr., viimeiset noin vuonna 70 eKr.

Ensimmäisen Henokin kirjan sisältö on erikoinen: se kertoo enkeleistä, taivaallisten maailmojen salaisuuksista ja tähdistä. Erittäin tärkeä osa, ns. vertaukset eli kuvapuheet (luvut 37–71), kuuluu kirjan myöhäisimpiin osiin. Pääaiheena siinä on Ihmisen Poika, Valittu.

Tämän tunsivat hyvin ne juutalaiset, joille Jeesus julisti evankeliumia. Senkin vuoksi hän nimitti itseään Ihmisen Pojaksi. Näin he saattoivat paremmin aavistaa, kuka hän oli ja miten hän halusi tehtävänsä sekä sanomansa tulevan ymmärretyksi.

Ensimmäinen Henokin kirja on ilmeisesti syntynyt Galileassa, ja se on ollut siellä erityisen hyvin tunnettu. Siellä Jeesuskin ensin esiintyi julistaen olevansa Ihmisen Poika. Juudaksen kirjeessä on suora lainaus Ensimmäisestä Henokin kirjasta (1Hen01_09).

Juud14, Juud15

14 Heistäkin Henok, Aadamista seitsemäs, on ennustanut, sanoen:
 "Katso, Herra tulee tuhannen tuhansine pyhinensä
 15 tuomitsemaan kaikkia ja rankaisemaan kaikkia jumalattomia
 kaikista heidän jumalattomista teoistansa, joita he
 jumalattomuudessaan ovat tehneet, ja kaikesta julkeasta, mitä nuo
 jumalattomat syntiset ovat häntä vastaan puhuneet."

Ensimmäisessä Henokin kirjassa on muutenkin paljon samankaltaisuutta Juudaan kirjeen kanssa.

Toinen Henokin kirja on säilynyt vain slaavilaiselle kielelle käännettynä. Kirja lienee kirjoitettu suunnilleen ajanlaskumme alussa kreikan kielellä. Sitä luettiin ahkerasti kristillisen ajan alussa, ja kirkkoisät ottivat siitä lainauksia kirjoituksiinsa. Kirjassa kerrotut ilmestykset ovat ikään kuin Henokille annettuja ja hänen välittämiään, nivellettyinä kertomukseen Henokin pois tempaamisesta ja lopullisesta korotuksesta lähinnä korkeimmaksi ylienkeliksi. Ylennettyä Henokia sanotaan Jumalaa lähellä olevaksi tai "Jumalan kasvojen" enkeliksi, vrt. Matt18_10.

Kolmas Henokin kirja on säilynyt hepreankielisenä, jolla se on alkuaan kirjoitettukin. Sen vanhimmat osat ovat 1. vuosisadalta jKr. Sen lienee koonnut rabbiinikoulun käynyt kirjoittaja, joka on koettanut sangen pitkälle sovittaa mukaan rabbiinien kuvitelmia Henokista. Mielenkiintoisinta tässä kirjassa on Henokin kuvaaminen ruumiiseen (lihaan) tulleen taivaallisena olentona, joka elää maan päällä. Hänet otetaan taivaaseen sekä korotetaan Jumalan varahallitsijaksi. Hänellä on samanlainen valtaistuin kuin Jumalalla ja korkein jumalallinen nimi. Korotettua Henokia kutsutaan sen tähden "pikku JHVH:ksi" tai "pienemmäksi JHVH:ksi".

Henokin kirjat ovat sekä muotonsa että sisältönsä ansiosta suurena apuna UT:n taustan ja sanoman ymmärtämisessä. Henok, jonka nimeä on käytetty tässä perimätiedossa, luetaan Heprealaiskirjeessä vanhan liiton aikuisiin uskonsankareihin.

Hepr. 11:5–6

5 Uskon kautta otettiin Henok pois, näkemättä kuolemaa, "eikä häntä enää ollut, koska Jumala oli ottanut hänet pois". Sillä ennen poisottamistaan hän oli saanut todistuksen, että hän oli otollinen Jumalalle. (Hepr11_05)

6 Mutta ilman uskoa on mahdoton olla otollinen; sillä sen, joka tulee Jumalan luokse, täytyy uskoa, että Jumala on ja että hän palkitsee ne, jotka häntä etsivät.

Ennen pois ottamistaan hän sai todistuksen, "että hän oli otollinen Jumalalle" (LXX:n käännös 1Moos05_24). Tämä soveltuu kaikkina aikoina ja eri olosuhteissa eläviin ihmisiin: "Mutta ilman uskoa on mahdoton olla otollinen. Sillä sen, joka tulee Jumalan luokse, täytyy uskoa, että Jumala on ja hän palkitsee ne, jotka häntä etsivät." (Hepr11_06)

Katso myös

Luukkala, Pekka: Kirjoitukset todistavat minusta.

Aarteita vanhoissa juutalaisissa lähteissä. 2. tarkistettu painos.

Kirjakustannus Laupias Leijona 2020 (www.luominen.fi)

2.8 METUSELAH: HÄNEN KUOLEMANSÄ LÄHETTÄÄ

מְתוֹשֵׁלַח מְתוֹשֵׁלַח

Metushelach henk. mask. (6x, 1Moos05_21) Metuselach (VT 1933 Metusalah)

Μαθουσαλά Mathuusala henk. mask. (1x, Luuk03_37) Metuselach

(Biblia ja UT 1938 Metusala)

Kahdeksannen polven esi-isän Metuselahin eli "Metusalemin" nimen merkitys avautuu moneen suuntaan. Ensinnäkin se on "heittokeihään mies, keihäsmies". Jeesuksen kylki lävistettiin ristinpuussa keihäällä.

מְתוֹ מְתוֹ

מְתִים מְתִים

metim mask. mon. (plurale tantum) (22x, 1Moos34_30) miehet, ihmiset

"elämänsä eteenpäin jatkavat"

tx: metu-muoto on vanha alkuseemiläisen yksikön nominatiivi

"mies, 'elämänsä eteen jatkava; so. kuolleista nouseva

ja elämänsä jatkava Kristus"

• מתה

H2 מַתָּה mata (0/) jatkaa elämää eteenpäin (juuri)

שֶׁלַח שֶׁלַח

shelach mask. (i-segol.) (9x) "lähetettävä, irti päästettävä" שֶׁלַחִים

• 1. (7x) (heitettävä) keihäs, heittokeihäs

- 2. (2x) vesijohto, kastelukanava "lähettävä vesi"

• שלח

H9 שלח shalach (846x) lähettää, päästää irti, ojentaa (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-318.html>

Pöytää eli alkuaan rullalta avattavaa/"lähettävää" nahkaista tai kankaista ruokailualustaa tarkoittava shulchan-sana johtuu samasta juuresta.

שִׁלְחָן שולחן

mask. (aan-nom.) (71x) pöytä, ruokailualusta

"(rullalta) lähetettävä" שִׁלְחָנוֹת
 vrt. arvovieraiden eteen levitettävä punainen matto"

Herra on valmistanut meille alttarin armopöydän, jossa saamme nauttia Vapahtajamme tosi ruumiin ja pyhän veren syntiemme anteeksiantamiseksi ja iankaikkisen elämän lääkkeeksi.

Metuselah on kuollut samana vuonna kuin vedenpaisumus alkoi. Siten hänen nimensä voidaan ymmärtää myös merkityksessä "vesikanavan mies": Metuselahin kuolema sananmukaisesti "lähetti" liikkeelle vesivirrat niin ylhäältä taivaasta kuin alhaalta syvyyksistä. Jeesuksen sovituskoulema lähetti helluntaina taivaasta alas elävän veden virrat, so. Pyhän Hengen.

Kolmanneksi Metuselah-nimen konsonantit voidaan vokalisoida Motoshalach-muotoon, joka tarkoittaa "hänen kuolemansa lähettää (tai vapauttaa, päästää irti)".

מתושלח מתושלח

Metuselah eli 969 vuotta, mikä tekee hänestä Raamatun vanhimman tunnetun henkilön. Ihmisen elinikä pitäisi olla muuhun luomakuntaan suhteutettuna useita satoja vuosia. Mutta Herra on armossaan lyhentänyt aikamme maksimissaan 120 vuoteen, jotta taivaaseen pääsemistä ei tarvitsisi vuosisatoja odottaa.

2.9 LEMEK: KÖYHÄLLE, NÖYRÄLLE

לֵמֶךְ לֵמֶךְ

Lemech henk. mask. Lemek, "köyhälle, nöyrälle"

Yhdeksännen polven esi-isän nimi Lemek oli näiden kymmenen ensimmäisen nimen joukossa allekirjoittaneelle aluksi arvoituksellisin: hepreassa ei ole juurta, jossa olisi Lemekin konsonantit "l–m–k (lamed–mem–kaf)".

Sen sijaan nimi jakautuu kahteen osaan: prepositio eli etusana "le" ja "mach" eli nöyrä, maahan painettu, köyhä (partisiippi verbistä "köyhtyä, much"). Silloin käännökseksi tulee esim. "köyhälle, nöyrälle".

ל ל

מך מך

מוך מוך

2.10 NOOA: LOHDUTUS, LEPO

נח נח

Noach henk. mask. Nooa "lohdutus, lepo"

Raamattu itse selittää kymmenen esi-isän, Nooan (Noach), nimen:

28 Kun Lemek oli 182-vuotias, syntyi hänelle poika.

29 Hän antoi hänelle nimen Nooa, sanoen: "Tämä lohduttaa meitä työssämme ja kättemme vaivoissa viljellessämme maata, jonka Herra on kironnut." (1. Moos. 5:28–29)

Nooan nimi tarkoittaa lohduttamisen (nicham, pi. nacham-juuresta) lisäksi myös pysähtymistä ja lepäämistä (nuach).

נחם נחם

נוח נוח

Kun luemme nämä kymmenen ensimmäistä nimeä yhteen, saamme lauseen:

"Ihminen, asetettu heikkouteen ja itkuvirren veisaajaksi – ylistys Jumalalle!
– laskeutuu alas Opastaja: hänen kuolemansa lähettää köyhälle lohdutuksen ja levon."

Halleluja!